

EL DEMÓCRATA

ÓRGANO DE LA COALICIÓN LIBERAL DEMOCRÁTICA

Número suelto, 10 cénts.

Saldrá los domingos

Trimestre, 1'25 ptas.

Los trabajos insertos en este periódico, se publican bajo la exclusiva responsabilidad de sus autores.

Redacción
Calle de Corró, 96

Administración
Calle de Clavé - Imprenta

Anuncios a precios convencionales
No se devuelven los originales

Festa inaugural de l'Orfeó

Ja ha debutat l'Orfeó Granollerí de L'Unió Lliberal, i ha debutat cantant; cantant com s'ha de cantar; això és, que les notes vibrants, hermoses i sentides, tal com les escriuen els mestres de la música, arribin al cor del que les escolti, que li entrin ben endintre i que li fassin truir les emocions que en sí porten, i que hi han posat, amb la seva inspiració, els que les han dictades. Festa d'amor, de llum i d'alegria, festa esperançadora fou la celebrada'l dia primer de l'any en la grandiosa sala d'espectacles de l'Unió. Festa d'amor, que amor inspira la música, escoltada amb fervent devoció; festa de llum, que raigs de llum resplendent eren els destells dels ulls d'aquelles orfeonistes, boniques totes, i que amb la blancor de l'airosa mantellina, ressaltava més i més la seva hermosura; festa d'alegria, en la qual nens i nenes, enjogassats sempre, anaven a complir una missió cultural, impropia dels seus pocs anys, amb aquell esclat de joia que'ls sobreixia arreu, quan, mirant al públic amb ulls encuriosits, volíen donar-se compte de la seva enlairada missió en aquells moments de solemniat espectació. I els orfeonistes tots, joves alguns, ja no tant joves altres, servint de marc sever a aquell quadro hermesíssim que's destacava en el fons de l'escenari, que són, a no dubtar, una de les més belles esperances per al pervindre de Granollers.

La sala, a curull, presentava un cop de vista corprenedor. En ella hi eren representades totes les classes de la societat de nostra vila, afanyosos de donar-se compte del miracle realitzat en tant poc temps per una munió de nens i nenes, de noies i de joves que no coneixien cap dels signes del pentàgrama i que ara han estat l'admiració de tots els que vàrem tenir la sort d'oír-los per primera vegada.

I, sabeu qui l'ha realitzat aquest miracle?... Un jove modest, però voluntariós; un jove sense pretensions, però amb veritable talent musical; un jove inexpert, però esperonat per l'afany del treball, que un dia va dir: — «Jo vui que la meua vila estimada tingui un Orfeó que canti.» — I Granollers té ja un Orfeó que sab cantar.

En aquesta missió nobilíssima, l'han ajudat joves de bona voluntat que hi han posat tot l'esforç de la seva ànima enamorada de l'Art i la Bellesa; noies humils que no van voler fer cas del que dirán, i avui tenen a gran honor

ésser orfeonistes, i totes les families que han permès que'ls seus troços del cor, fills estimats, anessin a L'Unió Lliberal a fer art i a propagar la bella cultura amb l'exemple

MARTÍ LLOBET

Mestre director de l'ORFEÓ GRANOLLERÍ

I... i ens en aniríem molt enllà, si volguéssim donar cabuda, en aquestes planes, a totes les consideracions que'ns brollen de la ploma, i disposem de molt poc espai, segons ens diuen.

La festa, doncs, va començar en mig de la més gran espectació. Breus paraules del president de l'Orfeó, que estava emocionat, i que serviren per a fer la presentació de les personalitats convidades, el públic va premiar amb aplaudiments.

I el senyor Alfonso, que és músic i poeta a la vegada, llegí, de manera admirable, unes *cuartilles* rublertes totes elles d'art i poesia, que publicuem en altre lloc d'aquest número; així com també'l treball que va enviar l'il·lustre Mestre de l'Orfeó Català, en Lluís Millet (que no va poder assistir a la festa) i que és un cant a la Patria i un himne a la música de la terra.

Després, el nostre volgut amic, en Francesc Torras, president de L'Unió Lliberal, al qual el president de l'Orfeó havia cedit la presidència d'aquell acte grandios i emocionant — que serà recordat, amb joia, per tots els que van prendre part, — digué, entre altres belles coses, de les que ell sab dir, que'l primer de gener de 1916 serà una fita memorable per a nostra estimada vila. I tenia raó, al dir-ho, perquè realment Granollers, a partir d'aquesta data, deurà la seva renaixença tant esperada, no solament per la part honrosa i principalíssima que ha d'influir en les nostres costums i en les nostres festes una institució com l'Orfeó, sí que també per altres consideracions, que'l senyor Torras sab perfectament i, com ell, tots els que en aquells moments solemnes estavem pendants de la seva paraula, sempre vibrant i honrada sempre, com en pot fer gala'l què, com ell, a no tardar ha de contribuir tant i tant a la regeneració del nostre poble, fins avui tant desgraciat. I ja'ns dispensarà l'amic Torras si, contra la seva voluntat, expremem els nostres sentiments amb tota llealtat.

Vingué, després, el moment solemne Col·locats degudament els orfeonistes, el nostre amic de l'ànima, el jove mestre en Martí Llobet, va empunyar la batuta i d'aquelles goles allí aplegades varen brollar divinals harmonies; vibracions enèrgiques; esclats del cor, sentits alhora; esplais melòdics suaus, forts, vibrants, per damunt dels quals vàiem enlairar-se amunt! amunt!, l'ànima de tots els orfeonistes; perquè tots l'hi posaven l'ànima. Una salva xardorosa d'aplaudiments ofegava les últimes vibracions que, repercutint per l'ample espai, anaven a fer ofrena als déus d'aquelles notes divinals, que eren l'admiració i l'encant dels que, delectant-nos, les escoltavem.

I el programa's va complir tal com s'havia ofert al públic. L'himne a la *Nostra Bandera*, lletra del que escriu aquestes ratlles i música, talment inspirada, del mestre de l'Orfeó, sorprengué d'aital manera al públic, que no gosà demanar la repetició. Al dar-se compte de la magistral interpretació obtinguda, a bon segur que serà demanada sempre on se canti.

Vingué, després, *El Mestre*, xamosa composició de caient popular que fou celebrada amb veritable delectació.

La *Cançó de Nadal*, amb aquell dringar solemniat de les campanes, amb aquelles melodies sentides, amb aquelles vibracions estridents de les veus de bronze de l'abadia senyorial, commogué a l'auditori que, silenci religiós se l'escoltava i s'entregà ja totalment, aconseguint la seva repetició.

La gata i en Belitre, cançó popular, cautiva per breus moments a la concurrència; a l'acabar-se, tot-hom reia; el públic l'entengué perfectament.

El Rossinyol, per mí una de les obres més hermoses, fou cantada amb gust i afinació, sense faltar-hi'l més insignificant detall que podés ofuscar l'inspiració melòdica que hi vessà son autor. També fou demanada una segona audició.

L'Hereu Riera, la més xamòsa i la més difícil de totes, i en la qual s'hi estrellen molts orfeons, aconseguí excel·lent execució. Va cantar la part de solista, amb molt gust i amb molta afinació, la senyoreta Maspons, per trobar-se indisposada la senyoreta Ballester.

I vingué l'última part i, com a última, la més esperada.

La Moderna tocà, amb l'ajust de sempre, i el gust de sempre, i el color de sempre, un arranjament de *Parsifal* fet per a petita orquestra pel senyor Llobet; així com una altre composició que, amb el títol de *Desengany*, tenia composta ja fa dies. Mestre i orquestra obtingueren entusiastes aplaudiments, dels quals en participaren els joves Clot i Margenat, que amb sos violoncel·los contribuïren a l'hermós conjunt.

I vingué, per fi, el moment culminant: *La Patria Nova*, amb acompanyament d'orquestra i harmoniüm, s'imposà de tal manera al públic, que a peu dret demanava la repetició; i *La Patria Nova* va repetir-se en mig d'un silenci solemni i aquelles notes sentides, hermoses, vibrants i aquelles inspirades estrofes cantades pel jove Josep Pineda feren un efecte immens i, al glosar aquestes últimes estrofes, la massa choral i l'orquestra, va produir-se en el públic un moment d'entusiasme delirant. En la sorpresa rebuda, no's va donar compte de tributar al jove mestre l'ovació que en aquell moment se mereixia per l'esforç verdaderament colossal que representen els fruits saborosos obtinguts en un lapse de temps tant curt com ho és el que va des de la primera il·lució (el 6 d'abril) al primer de gener, dia memorable de la primera collita.

No és possible reflectir aquí l'impresió que causà a l'auditori l'ajust, la perfecció, el gust amb que foren cantades totes les composicions i jo encare menys que ningú ho puc fer, per ésser una mica de part interessada. N'hi hà prou al dir que amb tot i las incomoditats sofertes, a causa de l'aglomeració de gent, tot-hom estava admirat, content, satisfet d'aquella festa, que no hi hà pas cap dubte farà època en els anys de Granollers.

I, are, per a acabar: pot estar satisfet el mestre Llobet del premi honrosíssim que ha tingut el seu treball; premi modest, però que li demostra fins on podrà arribar, si amb fè i constància va treballant com ho ha fet fins are; poden estar satisfets tots els orfeonistes de formar part d'una institució que, com ja dièrem un altre dia, ha d'ésser gloria de nostra vila; i, més que tot-hom, poden estar satisfets tots els socis de La Unió Lliberal i, amb ells, la Junta Directiva, de comptar entre les seves seccions una de tant enlairada que, com l'Escola que sosté, tantes jornades de gloria ha de donar a la potent associació i tant ha de contribuir a la regeneració moral i material del nostre poble.

E. G.

A L' "ORFEÓ GRANOLLERÍ"

MHAVEU invitat a dirigir-vos unes paraules en aquest dia, solemne per a vosaltres, en el qual feu volar per primera vegada vostres cantos davant els vostres compatriotes, i ho faig amb goig, perquè la veu d'un nou orfeó és un nou clam de la Patria renaixenta, és una nova expressió de l'ideal que bull dins nostre, d'aquest ideal que és l'ànima d'aquesta vida poixanta de la nostra Catalunya, que trenca obstacles i barreres i s'aferma cada dia d'una manera més resplendent davant de les demés regions d'Espanya i fins davant del món enter.

La vida, és força, i la força, necessita esplai, i el més bell esplai de la vida, es el cant. I com que la força d'una raça és col·lectiva, col·lectiu ha d'ésser el cant expressió d'aquella força. Veus-aquí com la creació dels orfeons a Catalunya respòn a una necessitat actual de la seva vida ascendent.

Però això ja ve de lluny, amics meus. En Clavé, amb son geni, amb aquella sensibilitat de gran artista que vibra al contacte de les més fines influències, ja concretà en la bella forma de sos chors populars, la necessitat d'expansió d'aquella força, i va crear l'instrument i va donar per veu les inspiracions de la seva ànima jove i forta. Inspiracions apreses en el poble, però com rejuvenides per un clam d'afirmació, per un crit d'esperança en un esdevenir més esplendorós de la Patria. Segurament que En Clavé n'era inconscient d'aquesta trascendència de la seva obra; però ell ho sentia sense adonar-se'n i ho trasmetia en les seves més belles composicions, on sembla que s'hi sent la forta i fresca veu de la jove Catalunya esperançada.

Però tota obra, perquè no mori, vol renovació. Continuitat, tradició, no vol pas dir estancament; que l'estancament és la mort; l'aigua aturada, s'corromp; l'aigua que corra, s'guarda pura i agafa sentors de les herbes flairoses que pel camí besa i gronxola. El despreci al passat, mata l'avenir, i l'avenir és xorc de vida, amb l'adoració cega i rutinaria del passat. Per això'ls orfeons han d'ésser una continuació de l'obra d'En Clavé; no un frenament, sinó com un desenrotllament. No han de perdre, els orfeons, l'agre de la terra que'l fundador dels chors entre nosaltres posà en la seva obra, forta de sentit catalanesc. Podem i devem donar més esplai al nostre repertori, devem donar exemple de l'art de fora casa i de les manifestacions artístiques de les èpoques passades, que això és renovament i vida nova, però no perdem el què deu ésser essencial per a nosaltres: l'expressió genuina de la nostra raça.

Devem cantar amb més art que aquells honrats i voluntariosos obrers que del *duo* de terceres, amb acompanyament de guitarra, varen saltar a les frescals i flairoses tonades del *Bon Matí* i *Cap al tard* i a les finors embaumades de *Les Flors de Maig*, cosa extraordinària que fa admirar el bon instint musical del nostre poble.

Devem, nosaltres, cuidar de l'educació de la veu i de saber, almenys, els elements primordials de l'art de la música perquè les execucions agafin aquella gentilesa que sedueix les ànimes més grolleres. Les execucions moltes voltes poden convertir una composició bona en dolenta, o al revés, segons corresponguin o millorin les idees del compositor.

Per a avançar en el camí inacabable de la perfecció, devem tenir sempre la forta constància per companyona. Diu el poble que amb palla i temps se maduren les nespres, i és ben cert que sense la perseverància no s'arriba mai ni a una perfecció relativa. Siguen constants; feu cara dura a tots els obstacles que vos sortiràn al pas i lograreu la victòria. Sense penar, no s'obté cap goig; sense lluita, no hi hà premi. Però la força de la perseverància no s'obté, si l'esperit no te'l tremp d'un ideal i avui la sensualitat, en tots sos aspectes, fa la gran guerra a tota idealitat. Segurament vosaltres, que amb tant gran entusiasme comenceu tant bella obra, sòu en gran majoria, joves. En la joventut, tots els bells ideals i les més nobles empreses hi esclaten amb intensitat. Però heveu d'estar previnguts i vigilar, perquè és ben cert que l'època moderna és temps de distracció dels sentits, d'inquietuts superficials, que priven que tota obra noble arribi a donar fruits saborosos. Per això és precís que dongueu un tremp fort al vostre esperit; que l'ideal arbori vostre cor i vostra pensa; que aquest ideal sia nodrit per un sant i ardent amor a la terra mare nostra; que en l'amor a Catalunya s'hi compregui l'amor a tot lo noble, a tot lo sant, a tot lo que fa que sia l'home el veritable rei de la creació.

No és veritat que al nom de mare s'hi ajunta inconscientment tot el sentit de lo més pur dels sentiments de l'home? Doncs així, amb el nom de Catalunya, amb el seu amor, hi havem de comprendre tots aquells sentiments fonamentals que fan a l'home digne i humil, fort i amorós, magnànim i serè.

Amb un tremp d'esperit d'aquesta mena, cantareu amb veu plena i vessanta de sentit; l'art se perfeccionarà en vosaltres, perquè en l'estudi trobareu un dolç plaer; vosaltres vos sentireu millors i fareu millors als que us escoltin, perquè vostres cantades portaràn la dolcesa i la fortitut de l'art noble, sincer i digne.

Avant, cantaires granollerins! Que Deu vos ajudi! Per al bé de Granollers; de tota la xamòsa plana del Vallès! Per al bé de Catalunya!

LLUÍS MILLET

DISCURS

LLEGIT PEL SEU PROPI AUTOR EN L'ACTE DE LA GRAN FESTA

SENYORES, Senyors: Xamòsa festa; joliva i encisadora festa; aplec de germanor; festa de Patria, Amor i Fè; terme de vostres desitjos, de vostres lluites, de vostres esperances; festa que no deveu oblidar mai, que deveu mirar des del més fondo dels vostres ulls i gaudir en lo més íntim dels vostres cors; esplai puríssim dels sentits que a tots ens mena, amarats de llum vivificadora i esplendent, vers l'ideal; poètica festa, benhaurada sies! Tú, ens envolcalles suaument amb el teu mantell radiant de poesia i ens portes, amorosa, per el floritsender de l'art popular. Al teu crit, aquí venim, els assedegats d'ideal, a purificar els nostres llabis avesats a exòtiques begudes.

Tú, ets esforç i ets fè; tú sintetizes aquest sentiment reflexe sobre totes les coses que'ns volten, i per çò ets patria, i ets amor; i perquè ho ets, estem tots aquí, amb un sol desig, amb un sol daler, amb un sol afany; perquè

l'amor omple tot el nostre ésser; tot es amor! Mireu tot el quèns volta! ¿Què és, la Natura-lesa, més que l'intensificació de l'amor? La mar, s'uneix, al lluny, amb l'horitzó; la rosada, s'posa suaument sobre les flors; el vent, llisca, rondinós, per entre les fulles; els aucells s'estimen i fan son niu; tot vibra sots l'evocació màgica del seu nom! Si fins la Lluna té claror per un petó del Sol!

Amor, feconda i desperta la vida; així, l'amor ha deixondit l'ideal que covava en vostres cors i avui s'aixeca, potent i vigorós, en un himne esclatant de joia al veure l'obra vostra assolida per l'amor que uneix i fa forts als homes i als pobles.

Un orfeó no deu ésser un agrupament de veus, en aquest mot concret; deu ésser quelcom més: casa pairal, escola i temple. Com a pare, us estimarà i vosaltres us estimareu com a germans; en ell, aprendreu a venerar la Patria en la seva modalitat més íntima i més intensa a la vegada: la música; i, dintre d'aquesta, la cançó popular.

La cançó popular! Heus-aquí sintetitzat l'ideal de Patria. Perquè en la cançó, s'integren les gestes dels seus hèrois, els miraculosos fets dels seus sants, les tragedies de les seves èpoques d'esclavitut i afront; cançons cantaven els bards i trovadors a la dama escollida; amb cançons dormien les mares a llurs infants; els homes les cantaven boi semblant en la terra feconda i en els instants suprems del camp de batalla; i en les cançons aspirem la flaire de les nostres muntanyes i la salabor de la nostra mar inquieta i blava; i tenen la alegria i honestitat de les nostres dances, l'austeritat del nostre seny i la neta i, corpenedora concisió de la nostra parla. Un orfeó deu nodrir-se, en primer lloc, amb la música popular; el poble deu, abans de tot i sobre de tot, cantar aquestes cançons.

La música, és emoció. Patria, família, religió, dolor, joia, amor, són els sentiments que'l cant poden inspirar als homes. Per çò devem tenir-hi compte en la tria, perquè no tot lo popular és or de llei, ni devem fer-lo nostre a ulls clucs: no oblidem que la cogula creix entre la bona herba. La més gran dificultat que's presenta al compositor que s'inspira en la música popular, és aquesta. Creure que sols per la raó d'ésser popular tot és bó i acceptar-ho *incotinènti* per totes les formes de la música artística, es error evident que'ns portaria a una falta absoluta d'identificació entre la gènesi i el descabdellament.

Tota obra d'art té'l seu període de gestació en el cervell de l'artista que la crea, i concretament en l'obra musical, s'aferma més aquest principi. El compositor uneix son pensament, la seva voluntat i la seva energia en un comú esforç, i, intuitivament, el tema neix amb les característiques del gènere a que se'l destina; i així, íntimament, el tema concebut per a una simfonia contrastarà amb el destinat a unes variacions; el d'una composició elegiaca no's confondrà amb un temps de dança, ni aquest amb el d'una sonata. (No parlo del poema simfònic, perquè aquest gènere de composició es mixte.)

Pot-ser podríeu dir-me que dintre la severitat de la forma clàssica s'han encabint temes completament fóra del caràcter simfònic; per exemple: el darrer temps de la sèptima simfonia de Beethoven. Però, ens interessa gaire profundament, salvant cert *virtuosisme*, aquest fragment del colós de la forma? Amb el seu geni portentós, ens commou tant intensament,

com en l'*Allegretto* de l'esmentada simfonia? ens arrebaça amb la fogositat del *Scherzo* de la novena? guia'l nostre pensament a tant enlairades regions com en el primer temps de la quinta? Jo crec que no. S'hi manifesta quelcom de desequilibri i repulsió entre l'idea i el descabdellament; entre l'imatge i el vestit. No deu habillar-se'l sacerdot amb el frac lleuger i frívol de les festes mondanes, ni la dona honesta com la cortesana.

Això no vol dir que jo m'oposi a la reintegració de la música popular amb la música artística. Déu me guard de pensar-ho! Si devem posar-hi, en aquesta tasca, tot l'entusiasme i tota la voluntat! La música popular; és la saba que revifarà la música artística, indecisa des d'aquell festí dels déus...

Però — insisteixo — depurem amb amor i mà resolta a la vegada; triem çò que realment tingui més valor que'l purament emotiu de lo passat; i, en aquesta tasca, no sols hi devem ésser els músics, han d'ésser-hi també's poetes: les lletres de les cançons deuen deixondir-se del seu arcaisme i adaptar-se — amb molta cura — envers l'ambient modern; les tonades deuen esmenar-se en çò que tinguin de vulgar o incorrecte. Cert que sots el punt de vista del *Folk-lore* es necessari conservar curiosament la tonada i la lletra primitiva, però estadants en el plànol de la reintegració, ja es més distint. A través del temps, tot reviu; però fixe'u-se bé: els homes, les idees, el medi, la percepció i els sentiments, no són pas els mateixos que'ls dels segles passats, ni ho seràn en els de l'avenir. A un sistema filosòfic, en segueix un altre; les ciències especulatives han oposat els més antiètics principis i doctrines; fins les ciències exactes diversifiquen les demostracions dels seus teoremes. Per què no refer, amb un ampli i bell gest d'amor patri, aquest tresor que'ns han llegat les preèries èpoques?

I això lograt —tasca feixuga que devem escometre sens defalliment de cap mena,— tornem-li, al poble, purificat i regenerat per l'art modern, el què es seu, çò que te tot el dret a posseir.

La cançó popular no es planta d'estufa que degui ésser tancada entre'ls cristalls d'un hivernacle; es flor bosquetana nascuda a plè sol i emblaimant l'espai amb sa flaire rústega i penetrant.

Fins ara, ls compositors —salvant qualche bell cas aïllat— sols empleem la cançó com a glosa agradable als oïts i amable a l'èxit o com a mostra de sapiensa harmònica... No; fugim-ne d'això, com del dimoni; no siguem *Beckmessers*.

Sinceritat, sinceritat i sinceritat! Donem-li a la cançó aquest hàbitament que és el que millor li escau a son posat senzill i honest. Escampem arreu les cançons en totes les formes; harmonitzades per chor o per orquestra; a una veu acompanyades de piano o d'orgue. Aquestes audicions deuren sovintejar, junt amb conferencies on s'hi donés noticia del seu origen; notes anecdòtiques; influencia del cant plà en els giros melòdics, ritme, etc. Així s'aventaria la bona llevor per tots els indrets de la nostra terra, noble i generosa, que'ns ofrenaria, agrafida, esplèndida i saborosa collita.

Vosaltres, oh, cantaires!, sóu els eridats a portar a bon terme aquesta enlairada i patriòtica tasca. Recolliu-vos un moment en lo més fondo de la vostra ànima, i veureu que si gran és l'esforç acomplir fins are, més gran és el que la Patria us recomana. Tingueu fè; lluiteu

— oh, santa lluita! — amb fermesa, sens defalliment; enlaire la mirada i vessant el cor de sanitosa alegria. Tingueu fè; perquè amb la fè les petites premises porten a les grans conclusions... I, are, permetin-me que, com a corolari, conti un breu episodi:

«Aprop de Valencia i a la vora del riu Turia, s'hi conserva un pou antiquíssim que la tradició'l fa datar d'època de moros. Segles passats, un noi, al tornar cada mig-dia cap a la seva llar, després de finada la lliçó, s'hi aturava a prendre descans, a l'ensems que's gaudia del bell horitzó que des d'aquell lloc s'ovirava. Un jorn, el nostre noi fou tret del Seminari, per manca d'aplicació i amor a l'estudi. Tot moix i ala-caigut va asseure's, com de costum, vora'l pou, i, intuitivament, fixà l'atenció en la corda que mantenía'l poal i que'l seu frec havia obert un solc profunde en una de les pedres del coll del pou. Una pensada súbita li espurnejá en el cervell. — Si la corda — es va dir, — que és un cos flonjo, deixa rastre en la pedra, que és més forta, no hi hà cap mena de dubte: és degut a la seva actuació continua i ferma sobre la pedra. Jo la tindré aquesta fermesa. — I aquell noi humil, va ésser bisbe i sant, amb el nom de Sant Pere Pascual.»

Ja veieu com la fè en el treball, enlaire als homes.

Vosaltres la teniu aquesta fè; vosaltres la sentiu aquesta veu que, com Jesús a Llätzer, us crida «Aixeca't, i camina!»; vosaltres heu assolit, menats pel vostre mestre, *ánima máter* d'aquesta festa, que la vila de Granollers no quedés endarrerida en l'intens moviment artístic musical de la nostra terra; i aquells somnis que no fa gaire així ho semblaven, avui els viviu en la forma intangiblé i real d'aquest bell i esclatant moment. I, si sols, sens més guía que la voluntat vostra, heu arribat fins aquí, què no fareu quan us acolliu sots el mantell amorós de la Senyera que, com àngel Gabriel, veillarà per a vosaltres? Oh, Senyera, dolça i polida Senyera! Tú seràs nostre cel blau, nostra mar lluminosa, les nostres majestoses muntanyes; tú seràs el nostre seny, fort i auster, les nostres joies i els nostres dolors; amb tú, ens sentirem amarats d'inefable plaer amb la vinguda a la vida dels nostres infants i amb tú plorarem la mort dels nostres pares! Oh, cantaires, fills d'aquesta terra benèdita! no us allunyeu jamai del seu voltant; aixequem-la sempre triomfadora per sobre de vosaltres, i ella — com ha dit el més gran i més bó dels nostres poetes — us darà per a treballar, are i sempre, en holocauste a la nostra Patria estimada,

llum als ulls
i força al braç.

FREDERIC ALFONSO

30-XII-1915

EL LLIBRE DE L'ORFEÓ

(FRAGMENT)

AMB l'ànima amargada pel desengany; amb el cor llaterat per ferides rebudels que, no podent-los oferir res de millor, els havíem fet ofrena de la nostra amistat més sincera; amb els ulls entelats per llàgrimes que pugnen per a sortir i que són consol dels nostres dolors i de les nostres desilusions, escrivin la nota final d'aquest Volum, començat amb tota la fè de la nostra juvenesa.

En les vigílies de la Festa inaugural de

l'Orfeo, que ha estat el nostre somni de tot un any, deixem la nostra tasca. Altres, podran continuar-la amb molts més mèrits que nosaltres; però amb més voluntat, amb més desinterès, amb més il·lusió, no; això, no!

Més, si renunciem al lloc que l'estima dels amics ens havia portat i, per a no ésser més destorb, deixem a altres la missió que acceptarem, no volem pas fer abdicació del dret de dir en aquestes planes (que per ben pocs deuràn ésser fullejades) el què hauríem dit en la Festa tant temps hà i amb tant anhèl esperada. No renunciem pas a dir, en aquest Llibre, 'l què, trèmols d'emoció i glatint-nos el cor de joia, en aquell dia, a pesar de tot, anirem dient —*in ment*, com se diu una oració,— tot ajuntant la nostra pobre veu a la de tots els companys nostres i en tant els màgics moviments del jove mestre que'ns haurà dut a la primera victòria, fassin que'l ritme de les cançons de la terra i les dolces harmonies teixides pels mestres de la música i les sonores vibracions del *Nostre Cant*, ressonin en l'ampla sala, radiant d'esplendor i vessant de gernació portada per la simpatia i el més gran entusiasme.

Mentres direm, en la nostra Festa, les notes dolces i les valentes frases de les cançons apreses amb la fè del creient, per damunt de les harmonies de la música, la nostra pensa anirà teixint com un sobre-cant, que serà el nostre credo, la nostra oració i aquest credo i aquesta oració seràn l'expressió fidel del sentir nostre.

I direm a la multitud, congregada al nostre entorn: Heus-a-l'aquí la nostra obra! Aquí'l tens, poble de Granollers, el fruit dels nostres pobres esforços! Aquest *Orfeo*, és la dèria de tota la nostra vida. És l'assoliment del desig que amb més fervorositat hem sentit aquest aplec de joves que sempre hem volgut sobresortir del remat humà. És la concreció d'un ideal, d'un somni —*tet, per tí, realitat*— dels que, enamorats de l'art en totes ses manifestacions, feia temps volíem oferir-te'n els fruits.

Avui, cantem victòria. I els cants amb que saludem a aquest any que ve a la vida, no volem pas que sonin mai com himnes bèl·lics. Són cants d'amor i benhaurança. Són himnes a la germanor dels homes. Són l'oració al bé. Són el cant de la Patria. Són un salm a l'espiritualitat de la raça. L'elogi de la nostra parla: de la dolça parla catalana. Són l'ànima mateixa d'aquest poble que, amb harmonies de dolcesa infinita, diu'l seu amor als germans seus i en estrofes virils, potents, plenes de vida, proclama la fè en la seva fortitut. Són un clam vibrant de Llibertat, amb que saludem l'aurora de l'any que tant-de-bó porti la Pau a tots els pobles de la Terra...

I els que't regalem, avui, amb aquets cants, som els més humils de tots els teus fills, vila estimada!

Aquestes nenes i aquestes noiets, que amb la seva veu argentina, te transporten a regions ideals, fen-te sentir les més pures emocions, són nats tots ells en llars modestes. Tant remenuts que són, i ja n'hi ha d'ells que'ls cants escolars de l'infantesa'ls han hagut de canviar per la cançó del treball!

Aquestes noies, boniques com poms de flors i alegres com vols d'auells, que't fan ofrena de la seva gentilesa, són gairebé totes elles senzilles noies de fàbrica. *¡Noies de fàbrica!*...

I si llabis-inconscients han dit aquest mot com una ofensa, nosaltres hem de proclamar ben alt — ben alt i ben fort, perquè fins els més sords enç sentin — que del ramell d'exqui-

sides flors amb que s'engarlanda *l'Orfeo Granollerí*, les flors per nosaltres preferides, les flors qual aroma s'avé més amb els nostres sentits, són les humils violetes: són aquestes flors que enjoiem el Jardí del Treball, són aquestes noies que, per a ajudar als seus a guanyar el pa de cada dia, les estrelles engarlanden l'ample volta encare que ja s'encaminen al treball, i és nit quan pleguen, i allavors que roben unes hores a l'esbarjo i al descans, per a consagrar-se a l'art diví de la música; per a contribuir també a l'enaltiment de la Vila, que si ha d'estimar el concurs de tots, és el dels que s'imposen sacrificis, el que té d'agrair més.

I aquets xicots ja espigadets i els homes fets que, per a dir l'amor a lo de casa, passem, com passen tots, les *beceroles* de la música, tots hem après en el treball de cada dia que és tot cantant com els pobles devenen més grans i forts i lliures.

I fins aquest que'ns acabdilla; fins aquest jove, al que diem amic i mestre, tot alhora; fins aquest que, per a conduir-nos a l'assoliment de l'ideal nostre, hi ve esmersant tota la voluntat i tot l'esforç del seu talent, l'immensa cultura musical que'l posa ja entre'ls mestres, l'ha haguda d'adquirir amb el propi esforç i imposant-se sacrificis i privacions la seva humil família.

Però, què, si a tots un mateix ideal ens guia? Si a tots ens porta la mateixa dèria?...

Aquest *Orfeo* no ho volém pas que sia com una caixa harmònica; com un aplec de cantaires buids de dintre, sense ànima; no ho volem pas que sia com un instrument que vibri només pel màgic mecanisme de la música, no! Nosaltres, a l'aplegar-nos, hem somniat oferir al nostre poble una massa coral que, com en una arpa immensa, hi vibrin, amb sonoritats diverses, totes les cordes del sentiment humà. Que totes les nobles passions que agiten als homes, trobin ressó en cada un de tots nosaltres. Que'ls petits infants, aprenguin a conèixer i a estimar la vida, tot taral·lejant les gaies cançons de la terra, aquestes joguines de la nostra música popular; que a les noies, els salti'l cor de joia, al dir les delicioses melodies que després repetiran al peu del breçol, per a adormir als fills del seu amor; que'ls joves, a l'entonar les belles corrandes que Amor als homes ha dictades, posin en son mirar lluïtors de joventut sana i alegre; que'ls homes fets, al cantar himnes de redempció, amb el gest, amb la veu, posant-hi l'ànima, proclamïn que ja mai ningú podrà junyir-los a l'esclavatge, fent ressonar, amb orgull d'homes conscients, que

no n'hem sigut, ni'n serem mai d'esclaus!

I a tots plegats, al dir l'amor a aquesta terra i a la llibertat de tots els homes, que la joia'ns espurni pels ulls i que'ns tremoli'l cor de goig, i que la nostra veu, potent, vibranta, digui amb santa emoció que són aquets amors els que'ns alenten..

Així és com volem a l'*Orfeo*. Que la música i la poesia, agermanades, obrin en nosaltres el miracle de fer-nos d'una raça superior. Que sapiguem de riure i que no'ns donem vergonya de plorar. Que podem fruit les bel·leses del món i que sabem remeiar les tristesses de la vida. Així, el dia que durem un destell de la nostra alegria als que pateixen de sed de llibertat, als que enyoren la tebior del sol del carrer i les carícies de sers volguts, els podrem dir tota la pietat que sentim pels sofriments del seu captiveri; i el jorn que una halenada de vida i d'alegria inondi la Casa on troben l'escalf que'ls manca a la llar seva els

pobrets malalts i els que són ja en els darrers graons d'aquesta vida, la nostra joventut dirà, amb les cançons als llabis, el seu amor als desvalguts i l'agraïment que sent per a aquelles dones santes que's consagren a endolcir les amargures i els dolors dels germans seus... I després, al seguir amb les nostres cançons les masies i els pobles i vilatges d'aquest Vallès, eternament florit, i al portar a les viles i ciutats de Catalunya — i més enllà també — un eco de les corrandes apreses pensant amb l'enlairament espiritual de Granollers, direm als que'ns escoltin que'ls nostres cants són l'expressió fidel de la nostra ànima; i arreu, arreu d'on hi voleii la nostra ensenya i on s'hi senti la nostra veu, la gent dirà que'ls que cantem, som tot un poble!...

Així és com volem l'*Orfeo* dels nostres amors. Que tot enaltint-lo, al nostre poble, posem ben alts, ben per damunt de tot, els nostres sentiments de germanor! Així els nostres ulls s'anegaran més d'un cop de l'alegria íntima que dóna l'haver fet una bona obra, com se'ns anegaren a tots aquella tarde de primavera que acompanyarem al fossar el cos inhere de la primera amigueta perduda, a aquella verge de quinze anys, que en aquesta hora quieta, allà, en les regions ignotes d'ultratomba, deu anar seguint, amb sa veu d'àngel, les cadencies dels nostres cants; com deu seguir-les també, aquell infantó enjogassat que fa pocs dies era arrebatat de la nostra colla, per la Mort traidora, i era perdut per sempre més per uns pares que'l ploraran eternament.

Així, així volem nosaltres l'*Orfeo Granollerí*: com fins avui ha estat.

I així serà, per la voluntat i per l'esforç de tots; per aquest petit esforç de menys de dos cèntims cada dia. Així serà, per a orgull de L'Unió Lliberal — on els nois ja hi aprenen a ésser homes, i aquets a ésser més bons — que al propi temps que haurà laicitzat l'ensenyament de la música a la nostra vila — fins avui patrimoni d'elements d'extrema dreta, — haurà aconseguit fer viventes en aquesta Casa, — que és a casa nostra — les idealitats que predicà aque'l gran patrici que's digué Josep Anselm Clavé, fent que'l lema *Progrés, Virtut i Amor*, que en apostolat fervorós escampà arreu de Catalunya, tinga'l seu complement en les manifestacions d'art que havem de portar a terme.

Perquè la nostra missió ha d'ésser el fer viventa realitat el tríptic amb que el gran Mestre orlà la seva bandera gloriosa, i completar la seva obra social rendint culte — amb la consciència fruit de l'estudi i de la depuració — a la més bella de les belles arts: a la música.

Homes de cor i d'ideals, i enamorats de la nostra Patria, oferirem a ella i als germans i als ideals de redempció pels quals sospirem, tot el què som.

*Enamorats de l'Art i la Bellesa,
amb goig escamparem arreu del món*

les deus de poesia que brollen eternament de les més grans concepcions musicals; i, creients fervorosos en la virtualitat de l'Art, cercarem la Bellesa per tot on sia.

Nosaltres, cantarem les obres de caient popular, perquè elles són la Cançó de la Terra; perquè en elles hi hà la dolça poesia de la nostra mar inquieta i l'aspra grandesa de les nostres serralades i la blavor hermosa del nostre cel; perquè en elles hi hà un ressó de la cançó eterna que'ns diuen els nostres rius i els nostres boscos i els nostres prats florits, i perquè hi vibra en elles l'ànima senzilla del nostre

poble, que viu cantant, com ha cantat en tots els temps, la nostra raça...

I cantarem, també, aquelles obres que les ha inspirades la Fè; la fè en un enllà més bell, més just i més perfecte que la nostra vida terrenal. Perquè, nosaltres, creiem, encare. Nosaltres, un xic volterians, no ho som pas uns descreguts. No ho som uns vençuts de la Vida! I aquesta fè ens donarà dalit per a fruit las belleses que'ns ofereixen amb ses obres capdals, aquells genis de la raça humana que, fent volar la seva fantasia a les regions sublimes de l'art, han assolit les cimes de l'immortalitat, llegant al món l'immens tresor de la seva fè creadora.

I, are, que se'ns perdoni si la nostra ment ha deixat de desgranar l'oració que havem anat dient en aquesta vetlla de triomf. Tot boi cantant; tot fruit la dolcesa dels primers aplaudiments a la nostra obra, ha passat per nosaltres la visió tràgica dels pobles que lluiten i es destrocen. I el cor, commogut per l'espantosa grandiositat del cataclisme, horroritzat per la visió macabra que la guerra'ns ofereix, ha glatit fortament, amb l'anhel de que'ls nostres cants, volant enllà d'enllà de les fronteres, en la quietut augusta d'aquesta nit d'hivern, portin com un eco de la nostra més cordial simpatia als germans de raça que's moren de fred en les trinxeres i fan ofrena de la seva sang per a la propia llibertat i la llibertat de tots els pobles de la terra.

I, en nostres deliris, voldríem també que la nostra veu, traspasant encare més enllà, arribés fins a aquells pobles forts—d'una fortitut que'ns esvera, més que'ns admira;—fins a aquells pobles que han donat al món els més grans genis de la música, per a que les dolces harmonies per aquells creades, els reintegressin a la vida espiritual de que'ls han apartat els cants guerrers amb que fan estremir de pò i d'horror a l'Humanitat, que glateix per a veure la *Patria Nova*, la Patria Ideal, on els homes de totes les races es donessin les mans i diessin, amb nosaltres:

*escolteu els nostres cants:
són de pau, no ho són de guerra;
puix al món tots som germans.*

* *

Això és el què, tot bo i cantant, direm a la gernació aplegada a la sala de «L'Unió Lliberal», la vetlla de la Festa inaugural de l'Orfeó Granollerí.

AMADOR GARRELL

24 desembre de 1915.

Invitació insincera i amenaces... diplomàtiques

No hem vist desaprensió com la de que doná mostra el **leader** dels **accionistes** granollerins, en la sessió de constitució de l'ajuntament, a propòsit de discutir-se la proposició del regidor senyor Pujol, sobre fixació de dia i hora per a la celebració de les sessions ordinàries setmanals.

No hem de negar mai a ningú, per modest que sigui, totes aquelles facilitats que fassin compatible l'exercici de les obligacions contretes amb el poble, amb aten-

dre a les necessaries a llurs quefers particulars.

Peró aixó no vol dir que havem d'estar conformes en que hi hagi qui's cregui que l'ajuntament és **ell** i que ha de supeditar-se l'actuació d'aquest a un sol interès i a una sola voluntat.

El senyor Coma, en sa peroració, va dir-nos que l'odi pot sentir-se en les eleccions, per la selecció de persones que s'hi porten; però que deu desterrar-se seguidament a l'haver-se liquidat aquelles.

I, per aquestes consideracions, **ell** no vol sacrificar-se, venint, els divendres, de Barcelona, per a actuar fóra del període propens a l'odi (segons ell); i, en canvi, quan s'estava de ple en el període per ell adjectivat, anava i venia tots els dies, per a buscar vots, junt amb els seus companys de comissió electoral, i perorar, les vesprades, davant dels defraudadors i malversadors dels interessos comunals.

Actitut que demostra la certesa de l'ofuscament que feiem ressaltar l'altre dia, recordant-nos que quan la **Popular**, ni en Coma cercava vots, ni se **sacrificava** amb tantes anades i tornades.

Si per les eleccions se sacrificava, que ho fassi are, que'l seu esforç pot ésser de més profit en favor de Granollers.

No és el senyor Coma'l més indicat per a parlar d'harmonies en el sí de la Corporació Municipal i menys amb el propòsit que's debatia. Quan el sentiem parlar, véiem a l'exregidor i company estimat nostre, el senyor Jouch, que amb una rialleta sembiava voler recordar a en Coma i els seus **súbdits**, que, per a privar-lo a ell, humil obrer, d'assistir a les sessions, se celebraren a hores que aquell tenia obligació d'ésser al treball.

Ens recordavem també de les súplices d'altres regidors demanant canvis d'hores, per a fer compatibles les obligacions de regidor amb les seves particulars obligacions i que mai foren ateses pels amics que avui té en Coma.

I, com ha dit molt bé un novell regidor de la Coalició, el parlar d'harmonia, de concòrdia (i sols a propòsit d'una comoditat), després d'haver intentat, per procediments indignes, privar de que estimats amics nostres ocupessin el lloc que'l cos electoral els conquistá, ens dóna dret a no creure sincers els convits d'en Coma; puix, apesar de ses protestes, sabem nosaltres i Granollers en pes, que ell és l'ànima i la vo-

luntat directriu única dels mangonejadors de l'Erari públic, aixoplugats sots el pompós nom d'**Acció granollerina**.

La Coalició Lliberal Demócrata no fa qüestió d'honor el celebrar les sessions en determinats dies, i probablement una volta se constitueixi l'ajuntament de manera definitiva, se modificará l'acord prés. El móvil de proposar celebrar-les el divendres de primera convocatoria i els diumenges, de segona, no fou el de molestar a ningú, i oportunament explicarem el motiu que va moure'ns a fer-ho.

Una pregunta a los "Accionistas"

¿Podrían decirnos, los señores *accionistas*, por qué razón, siendo los DOS mercados—el de Navidad y Año nuevo—los más importantes del año, se recaudaron, únicamente, por arbitrios municipales de plaza y puestos públicos, la cantidad de DOS CIENTAS CINCUENTA Y UNA PESETAS?

Nosotros no acertamos a solucionar el acertijo, máxime si se tiene en cuenta que, por igual concepto, en un SOLO mercado—el del día 6—ascendió la recaudación a CIENTO OCHENTA PESETAS, con todo y ser público y notorio que es uno de los mercados menos concurridos del año, agravado, el presente, por coincidir en día festivo. Y pasando, desde luego, por alto, que se trata de un Ayuntamiento interino y que los recaudadores son *todavía* los mismos que antes.

A pesar de ello, recaudóse CINCUENTA Y CINCO PESETAS MAS que cuando mandaban los de «Acció Granollerina».

DESDE VICH

A los jóvenes liberales viceses

Ha transcurrido un año que desde las columnas del periódico «La Opinión» dirigíame a vosotros recordándoos la hecatombe de Collformich. El haber cesado aquella publicación, privaba continuar la labor emprendida, pero gracias a la hospitalidad brindada por EL DEMÓCRATA, que agradezco, puedo satisfacer mi vivísimo anhelo.

Recordad todos que el 10 del actual se cumplirá el xxxiii aniversario de la tragedia ocurrida en el cerro del Montseny y punto denominado Collformich, en la cual encontraron la muerte los bravos defensores de nuestra ciudad querida.

Convocados por los admiradores y descendientes de aquellas víctimas, al llegar a poder vuestro este número, habréis cumplido ya el deber de hacer acto de presencia en el cementerio, y habréis colocado sentido recuerdo en el panteón do reposan sus restos, y habréis asistido a alguna de las misas rezadas en su sufragio en la iglesia de los Trinitarios.

Concibo que los corazones nobles de los liberales puedan llegar a perdonar a los causantes de aquella jornada, pero jamás dejar de conmemorarla.

Hacedlo así, mientras permanezcáis en este mísero mundo y no dudéis que redundará en enaltecimiento de la ciudad de Vich. Vuestros corazones se llenarán de entusiasmos en defensa del nobilísimo ideal de libertad y coronará la obra de vuestros antecesores, proclamando la inmortalidad de nuestros conciudadanos, víctimas del cumplimiento del deber más sagrado, que es el de defender la patria.

¡Viva siempre el recuerdo de aquellas inocentes víctimas! ¡Viva la libertad!

Heriberto Nadal

IMP. DE E. GARRELL : GRANOLLERS

ALERTA! ALERTA! ALERTA!

Se ofrecen en esta población aguas minerales como procedentes de los manantiales **VICHY CATALAN**, sin serlo.

Llamamos la atención de los consumidores para que no se dejen sorprender y para que se fijen bien en las botellas que les ofrezcan, puesto que las de los manantiales **VICHY CATALAN** llevan tapones, cápsulas, precintos y etiquetas con el nombre «Sociedad anónima **VICHY CATALAN**», y, por lo tanto, dejan de proceder de dichos manantiales las que no los llevén.

AMADEO BARBANY**SE HACEN Y COMPONEN**

TODA CLASE DE

JOYAS Y RELOJES

Plaza Constitución, 14 : GRANOLLERS

EL DEMÓCRATA

ÓRGANO DE LA COALICIÓN LIBERAL DEMOCRÁTICA

Anuncios y comunicados a precios convencionales

REDACCIÓN

CALLE DE CORRÓ, 96

ADMINISTRACIÓN

CALLE DE CLAVÉ-IMPRESA

IMPRESA CASA GARRELL IMPRESA

Postales : Centro de Suscripciones : Libros Rayados : Objetos de Escritorio : Juguetes

CALLE DE CLAVÉ : GRANOLLERS

Encargos de José Xirau

SE RECIBEN

En Granollers: calle de San Roque, núm. 15

En Barcelona: calle del Rech, núm. 41

Salidas de Granollers

7'50 MAÑANA**13'45 TARDE**

Salidas de Barcelona

12'25 TARDE**19'20 NOCHE**

LLEGADAS

13'35 TARDE**20'30 NOCHE****9 MAÑANA****2'55 TARDE****SE VENDE**

A MUY BUEN PRECIO

la Tienda de Comestibles, Mesa de Refrescos y Salón de Café y Billares del establecimiento llamado **CAN MANEL**, situado en la carretera de Caldas, muy cerca la estación del Norte

Razón : Ramón Perantón